

Programozási technológia

Grafikus felhasználói felület

Dr. Szendrei Rudolf
ELTE Informatikai Kar
2018.

Grafikus felhasználói felület

- Két csomag elemeiből lehet a felületet elkészíteni
 - `awt` „heavy weight” komponensek
 - `swing` „light weight” komponensek

- Mi hogyan használjuk?
 - `awt` eseménykezelés, speciális elemek
 - `swing` „látható” komponensek

GUI – Swing komponensek

➤ Közös ősz osztály: `JComponent`

➤ Származtatott osztályok:

- `JFrame` keret
- `JLabel` címke
- `JButton` gomb
- `JPanel` panel
- `JComboBox` legördülő menü
- `JList` lista
- `JSlider` csúszka
- `JSpinner` spin vezérlő
- `JTable` táblázat

GUI – ablak létrehozása

```
import javax.swing.JFrame;

public class MyFrame extends JFrame {

    public MyFrame () {

        setTitle("Üres keret");

        setSize(200, 60);

        setVisible(true);

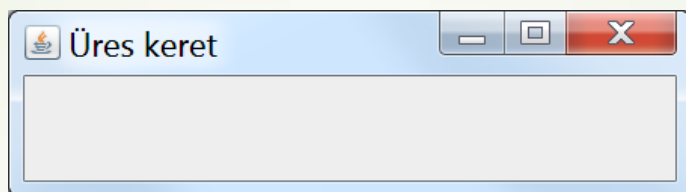
    }

    public static void main(String[] args) { new MyFrame (); }

}
```

Program futtatása

A program futtatásakor a következő ablak jelenik meg:

- A bezárás gombra kattintva a program ablaka bezárul, de **a program nem fejeződik be**.
 - parancssorban nem kapjuk vissza a promptot
 - a futtatási konzol ablak mutatja, hogy a program fut
- A bezárás gomb megnyomásával csak a keret tűnik el
- Program leállítása:
 - parancssorból `Ctrl+C` lenyomásával
 - NetBeans környezetben a `Run` menü `Stop Build/Run` pontjával

GUI – ablak bezárása

- Az alapértelmezett megvalósítás szerint bezáráskor csak eltűnik a keret.
- Lehetséges megoldások:
 - A bezáráskori viselkedés megadása
 - A bezárás eseményének figyelése eseménykezelő hozzárendelésével

GUI – ablak bezárása

A keret automatikus bezáró műveletének előírása:

- `setDefaultCloseOperation` művelet segítségével
- Paramétere: `WindowConstants`-beli konstans

```
import javax.swing.JFrame;

public class MyFrame extends JFrame {

    public MyFrame () {

        setDefaultCloseOperation(WindowConstants.EXIT_ON_CLOSE);

        setTitle("Üres keret");

        setSize(200, 60);

        setVisible(true);

    }

    public static void main(String[] args) { new MyFrame(); }

}
```

GUI – ablak bezárása

Program leállítása a keret bezárásakor – eseménykezelővel

- A kezelőt a `WindowAdapter` osztályból kell származtatni, és az `addWindowListener` művelettel kell a kerethez rendelni.
- A kezelő egyetlen feladata az ablak bezárásának kezelése, amit a `windowClosing` művelet átdefiniálásával tehetünk meg.
- A művelet paramétere a bezárást okozó `WindowEvent` típusú esemény, amit mi nem használunk.
- A műveletben ki kell lépni a programból.
- Ha kilépéskor egyéb tevékenységet is akarunk végezni, akkor mindenképpen ezt az utat kell követni.

GUI – ablak bezárása

Program leállítása a keret bezárásakor – eseménykezelővel

```
import javax.swing.*;
import java.awt.event.*;

public class MyFrame extends JFrame {
    public MyFrame() {
        addWindowListener(new WindowAdapter() {
            @Override
            public void windowClosing(WindowEvent e) { System.exit(0); }
        });
        setTitle("Üres keret");
        setSize(200, 60);
        setVisible(true);
    }
}
```

GUI – ablak bezárása

- Az „implicit” objektum helyett az objektumot létrehozhatjuk az osztályon belül. Az alábbi megoldással egy névtelen osztályt hozunk létre és példányosítunk.

```
public class MyFrame extends JFrame {  
    private WindowAdapter exit = new WindowAdapter() {  
        @Override  
        public void windowClosing(WindowEvent e) { System.exit(0); }  
    };  
  
    public MyFrame() {  
        addWindowListener(exit);  
        ...  
    }  
}
```

GUI – ablak bezárása

- Az eseménykezelő lehet külön osztály is, így azt több keret esetében újra felhasználhatjuk majd

```
public class ExitClass extends WindowAdapter() {  
    @Override  
    public void windowClosing(WindowEvent e) { System.exit(0); }  
}
```

```
public class MyFrame extends JFrame {  
    public MyFrame() {  
        addWindowListener(new ExitClass());  
        ...  
    }  
}
```

GUI események kezelése

- A felhasználói akciók a felületi elemeken eseményt váltanak ki: `ActionEvent`
- Ezeket kell kezelni az elemekkel úgy, hogy eseményfigyelőt rendelünk hozzájuk (`addActionListener` vagy `Action` objektum beágyazása)
- Események figyelése: `ActionListener` interfész
- Egyetlen művelet: `actionPerformed`, aminek paramétere az esemény

Példa – Kattintások számlálása

- Elhelyezünk egy gombot a keretben, amely figyeli a kattintásokat, és megjeleníti a kattintások számát.
- Ezen kívül a keret ikonját is megváltoztatjuk.

Példa – Kattintások számlálása

- A számláló gombot a keret „adatterületére” helyezzük el , amit a `getContentPane()` művelet ad meg
- Ehhez az `add` művelettel vehetünk hozzá elemet.
- A gombot a `CounterButton` osztály segítségével valósítjuk meg
- Ezt a `JButton` osztályból kell származtatni, és ki kell egészíteni eseménykezeléssel is.
- Az osztálynak meg kell valósítania ezért az `ActionListener` interfészt.

Példa – Kattintások számlálása

- Az ikont a `setIconImage` művelettel adhatjuk meg, aminek a paramétere az ikon elérési útja, amit a megfelelő eszközön (`Toolkit`) keresztül rendelünk a kerethez.

```
setIconImage(Toolkit.getDefaultToolkit().getImage("x.png"));
```

- Így a `jar` állományból nem töltődik be az ikon. Ehhez a fájl nevét URL-ként kell megadni. A `PATH` a projekt gyökeréből indul (Pl.: `icons/main.png`)

```
import java.net.URL;  
  
URL url = getClass().getClassLoader().getResource("PATH");  
  
setIconImage(Toolkit.getDefaultToolkit().getImage(url));
```

Példa – Kattintások számlálása

Főprogram megvalósítása

```
import java.awt.*;
import javax.swing.*;
import java.net.URL;
public class MyFrame extends JFrame {
    public MyFrame() {
        addWindowListener(new ExitClass());
        setTitle("Számláló");
        setSize(400, 100);
        getContentPane().setLayout(new FlowLayout());
        getContentPane().add(new CounterButton());
        getContentPane().add(new ExitButton()); // később hozzuk létre
        URL url = getClass().getClassLoader().getResource("icon.png");
        setIconImage(Toolkit.getDefaultToolkit().getImage(url));
        setVisible(true);
    }
}
```


Példa – Kattintások számlálása

Kattintás számláló gomb osztályának megvalósítása

```
import java.awt.event.*;
import javax.swing.*;

public class CounterButton extends JButton
    implements ActionListener {

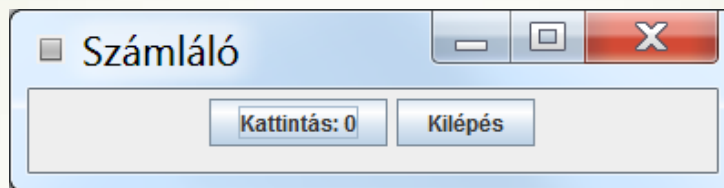
    private int numClicks = 0;

    public CounterButton() {
        setText("Kattintás: 0");
        addActionListener(this);
    }

    @Override
    public void actionPerformed(ActionEvent e) {
        setText("Kattintás: " + ++numClicks);
    }
}
```

Példa – Kattintások számlálása

- Egészítsük ki az előző programot úgy, hogy a keretben elhelyezünk egy kilépésre lehetőséget adó gombot is

- El kell készítenünk az előzőekhez hasonlóan a kilépésre szolgáló gombot, ahol az esemény kezelése a program befejezését jelenti
- A kereten most nem egy, hanem két gombot kell elhelyeznünk, megadva azok elhelyezkedési módját (`setLayout`)
- A legegyszerűbb lehetőség a `FlowLayout`, amelybe folytonosan helyezhetünk el elemeket

Kilépés egységes kezelése

- ▶ A programból való kilépéskor ugyanaz következzen be, bárhogy is lépünk ki a programból (még a mostani egyszerű esetben is)
- ▶ Célszerű az ablak bezárásához és a kilépés gomb lenyomásához ugyanazt az eljárást rendelnünk (`exit`)
- ▶ A bezárásához eseménykezelőt rendelünk, amelyben ezt hívjuk meg, és a gomb megnyomásakor is ezt hívjuk meg
- ▶ A kilépés gombot most másként hozzuk létre
- ▶ Egy gomb konstruktorának paramétere lehet egy `Action` típusú objektum
- ▶ Ebben meg lehet adni az esemény kezelését, illetve a gomb további tulajdonságait
- ▶ Az `Action` interfészt megvalósító `AbstractAction` osztály, alapértelmezésben üres megvalósításokkal látja el (csak a számunkra „érdekeseket” kell megvalósítanunk)

Példa – Kattintások számlálása

Kilépés gomb osztályának megvalósítása

```
import java.awt.event.*;
import javax.swing.*;

public class ExitButton extends JButton{
    public ExitButton() {
        super(new AbstractAction("Kilépés"){
            @Override
            public void actionPerformed(ActionEvent e) {
                new ExitClass().windowClosing(null);
            }
        });
    }
}
```

GUI elemek elhelyezési módjai

- `FlowLayout` az elemeket folyamatosan helyezi el egy sorban
- `BorderLayout` az elemeket 5 helyre tudja elhelyezni: CENTER / SOUTH / NORTH / WEST / EAST
- `GridLayout` az elemek folyamatos elhelyezése megadott méretű rácsban, ugyanolyan méretben
- `GridBagLayout` az elemek elhelyezése rácsban, az elemek kiterjedése több egység is lehet
- `BoxLayout` elemek elhelyezése adott méretben, adott távolságra vízszintes vagy függőleges irányban
- `CardLayout` kártyapakli elhelyezés (csak egy elem látszik, ami változtatható)
- `OverlayLayout` elemek egymásra helyezése

<https://docs.oracle.com/javase/tutorial/uiswing/layout/visual.html>